

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Üstbilişsel Okuma Stratejileri ile Çoklu Zeka Alanları

Yazarlar

Tuğba DEMİR

Dilek YALIZ SOLMAZ

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kâğıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

* Bu Kitap "Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Üstbilişsel Okuma Stratejileri ile Çoklu Zeka Alanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" İsimli Tezden Üretilmiştir.

ISBN

978-625-8399-67-7

Kitap Adı

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Üstbilişsel
Okuma Stratejileri ile Çoklu Zeka Alanları

Yazarlar

Tuğba DEMİR

ORCID iD: 0000-0003-0662-6322

Dilek YALIZ SOLMAZ

ORCID iD: 0000-0003-0497-215X

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

SPO000000

DOI

10.37609/akya.1306

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca ve tez çalışmamın gerçekleşmesinde bilgi ve tecrübeleriyle benden yardımını esirgemeyen başta sevgili danışman hocam Doç. Dr. Dilek YALIZ SOLMAZ'a

2210A Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı ile desteklenmiş olduğum Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'na,

Eskişehir'in bana kazandırmış olduğu ve özellikle tez sürecimde bana inançlarımı hiçbir zaman kaybetmeyen sevgili arkadaşlarım Arş. Gör. Sonay Serpil ALPDOĞAN ve Ersin ONUR'a,

Gerek lisans gerek yüksek lisans sürecimde her konuda yanımda olan ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen sevgili hocam Dr. Gaye ERKMEN HADİ'ye,

Doğduğum günden bu zamana kadar hayatımın her aşamasında maddi ve manevi desteklerini her daim hissettiren ve yanımda olan sevgili ailem Yaşar DEMİR, Hülya DEMİR ve Gamze ZORLU'ya,

Aldığım ve alacağım her kararda yanımda olduğunu bildiğim ve beni engin tecrübeleriyle motive eden çok sevgili dedem Fikri ÖTEN'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İyi ki varsınız.

KISALTMALAR

ANOVA:	Tek Yönlü Varyans Analizi
ÇZK:	Çoklu Zeka Kuramı
ÇZÖ:	Çoklu Zeka Ölçeği
F:	Varyans Analizi
IQ:	Intelligence Quotient
KWL:	Ne biliyorum?, Ne Öğrenmek İstiyorum?, Ne Öğrendim?
MI:	Multiple Intelligent
MRSQ:	Metacognitive Reading Strategies Questionnaire
N:	Kitledeki Gözlem Sayısı
OECD:	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
p:	Olasılık Değeri
PARS:	Ön İnceleme, Soru Sorma, Okuma, Özetleme
PISA:	Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı
PQ4R:	Ön İnceleme, Soru Sorma, Okuma, Yansıtma, Anlatma, Gözden Geçirme
r:	Korelasyon Değeri
sd:	Serbestlik Derecesi
SPSS:	Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı
SQ3R:	İnceleme, Soru Sorma, Okuma, Anlatma, Gözden Geçirme
SS:	Standart Sapma
STOP:	Özetleme, Problem Çözme, Örgütlenme, Tahmin Etme
ÜBOS:	Üstbilişsel Okuma Stratejileri Ölçeği
WAIS:	Yetişkinler İçin Zeka Testi
WISCE:	Çocuklar İçin Zeka Testi
\bar{x} :	Aritmetik Ortalama

İÇİNDEKİLER

Teşekkür	iii
Kısaltmalar	iv
Giriş	1
Amaç	7
Önem.....	8
Varsayımlar	9
Sınırlılıklar	10
Alanyazın Bilgisi.....	11
Zeka	11
Çoklu Zeka Kuramı	16
Çoklu Zeka Alanları	18
Sözel Zeka	18
Görsel Zeka	19
Müziksel Zeka	20
Mantıksal Zeka	21
Kişilerarası Zeka	22
İçsel Zeka	23
Bedensel Zeka	24
Doğacı Zeka	25

Varoluşçu Zeka.....	26
Eğitim Ortamları ve Çoklu Zeka	27
Üstbilişsel Okuma Stratejileri	28
Okuma	28
Okuduğunu Anlama.....	30
Okuma Stratejileri	31
Üstbiliş.....	32
Üstbilişsel Okuma Stratejileri	34
Okuma Amacını Belirleme.....	35
Tahminde Bulunma	36
Özetleme Yapma	36
İnceleme, Soru Sorma, Okuma, Anlatma ve Tekrar Gözden Geçirme (SQ3R)	36
Ne Biliyorum?, Ne Öğrenmek İstiyorum?, Ne Öğrendim? (KWL).....	37
Ön İnceleme, Soru Sorma, Okuma, Yansıtma, Anlatma Gözden Geçirme (PQ4R).....	38
Ön İnceleme, Soru Sorma, Okuma, Özetleme (PARS).....	38
Özetleme, Problemi Belirleme, Örgütleme, Tahmin Etme (STOP).....	39
Kavram Haritaları.....	39
Not Alma	39
Üstbilişsel Okuma Stratejileri ve Çoklu Zeka.....	40
Yöntem.....	43
Araştırma Modeli.....	43
Evren ve Örneklem	43
Veri Toplama Tekniği ve Aracı	45
Kişisel Bilgi Formu.....	45
Çoklu Zeka Ölçeği	45

Üstbilişsel Okuma Stratejileri Ölçeği.....	46
Veri Analizi.....	48
Bulgular ve Yorum	49
Çoklu Zeka Düzeyi Analizleri	49
Üstbilişsel Okuma Stratejilerine Yönelik Analizler	54
Çoklu Zeka Düzeyleri ve Üstbilişsel Okuma Stratejileri Arasındaki İlişki Analizi	60
Analitik Stratejiler ile Çoklu Zeka Düzeyleri Arasındaki İlişki Analizi	60
Pragmatik Stratejiler ile Çoklu Zeka Düzeyleri Arasındaki İlişki Analizi	61
Sonuç, Tartışma ve Öneriler	63
Sonuç ve Tartışma.....	63
Öneriler	77
Kaynaklar	79

KAYNAKLAR

- Aarnoutse, C. ve Schellings, G. (2003). Learning reading strategies by triggering reading motivation. *Educational Studies*, 29(4), 387-409.
- Abdulkader, F. A., Gündoğdu, K. ve Eissa, M. A. (2009). The effectiveness of a multiple intelligences based program on improving certain reading skills in 5th-year primary learning disabled students. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 7(3), 673-690.
- Akbabaoğlu, M. ve Duban, N. Y. (2019). Sınıf öğretmenleri adaylarının üst bilişsel okuma stratejileri, okuma motivasyonları ve kitap okuma alışkanlığına ilişkin tutumları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 9(4), 1720-1740.
- Akkaya, R. ve Sezgin Memnun, D. (2015). Matematik öğretmeni adaylarının kullandıkları çoklu zeka alanları. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 43, 39-46.
- Akyol, A. (2011). *2005 İlköğretim ikinci kademe Türkçe dersi öğretim programında eleştirel okuma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Al-Balhan, E. M. (2006). Multiple intelligence styles in relation to improved academic performance in Kuwaiti middle school reading. *Digest of Middle East Studies*, 15(1), 18-34.
- Ali, A. Z. A. R. (2006). Lisese seçilen alan ve ÖSS alan puanları ile çoklu zekâ profilleri arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 46(46), 157-174.
- Altınok, E. (2008). *Beden eğitimi öğrencilerinin bazı değişkenlere göre çoklu zekâ alanlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Armstrong, T. (1994). *Multiple intelligence in the classroom*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Armstrong, T. (2000). *In their own way: Discovering and encouraging your child's multiple intelligences*. New York: Penguin Putham Inc.

- Armstrong, T. (2000). *Turning points transforming middle shods, at the turning point the young addescent learner*. New York: Teachers College Pres.
- Armstrong, T. (2003). *The multiple intelligences of reading and writing*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Aydoğan, H. ve Akbarov, A. (2015). Subjective assessments of multiple intelligences among Bosnian and Turkish students. *Problems of Education in the 21st Century*, 67, 7-16
- Babacan, T. (2012). *Sınıf öğretmeni adaylarının üstbilişsel okuma stratejileri ile çoklu zekâ alanları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bahar, M.A. (2017). *4MAT öğretim düzenine göre gerçekleştirilen üstbilişsel okuma eğitiminin üstbilişsel okuma stratejisini kullanma ve olgusal bilgilendirici metinleri anlama düzeyine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bakı, A., Gürbüz, R., Ünal, S., Atasoy, E. (2009). Çoklu zeka kuramına dayalı etkinliklerin kavramsal öğrenmeye etkisi: Tam sayılarda dört işlem örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 237-259
- Başaran, M. (2013). 4. sınıf öğrencilerinin üstbilişsel okuma stratejilerini kullanma durumları ve bu stratejilerle okuduğunu anlama arasındaki ilişki. *Turkish Studies*, 8(8), 225-240.
- Bayrak, C., Çeliksoy, M.A. ve Çeliksoy, S. (2005). Beden eğitimi ve spor yükseköğretimindeki öğrencilerin çoklu zekâ kuramına ilişkin zekâ profilleri ve uygulanan yetenek giriş sınavları ile ilişkisi. 4. *Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu*.10-11 Haziran, Bursa.
- Becirovic, S., Brdarevic-Celjo, A. ve Sinanovic, J. (2017). The use of metacognitive reading strategies among students at international Burch university: A case study. *European Journal of Contemporary Education*, 6(4), 645-655.
- Bedir, S.B. (2018). *Üstbilişsel okuma stratejileri öğretiminin öğrencilerin üstbilişsel farkındalığı, İngilizce okuma başarıları ve öz yeterliklerine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bellanca J. (1997). *Active learning handbook for the multiple intelligences classroom. skylight training and publishing*. USA: SAGE Publications, ss. 10-20.
- Bellanca, J. (1998). Teaching for intelligence: In search of best practices. *The Phi Delta Kappan*, 79(9), 658-660.
- Berkant, A. G. H. G. ve Ekici, G. (2007). Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretiminde öğretmen öz yeterlik inanç düzeyleri ile zeka türleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 113-132.
- Berkowitz, E. ve Cicchelli, T. (2004). Metacognitive strategy use in reading of gifted high achieving and gifted underachieving middle school students in New York City. *Education and Urban Society*, 37(1), 37-57.

- Brassel, D. ve Rasinski, T. (2008). *Comprehension that works: Taking students beyond ordinary understanding to deep comprehension*. Huntington Beach.
- Brown, A. L. (1987). Metacognition, executive control, self-regulation and other more mysterious mechanisms. In Weinert, F. E., and Kluwe, R. H. (Eds.), *Metacognition, motivation and understanding*, Erlbaum, Hillsdale, NJ, pp. 65-116.
- Brown, A. L. (1978). Knowing when, where and how to remember: a problem of metacognition. *Advances in Instructional Psychology*, 1, 77-165.
- Brown, H. D. (1994). *Principles of Language Learning and Teaching*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Burman, T. N. ve Evans, D. C. (2003). *Improving reading skills through multiple intelligence and increased parental involvement*. An Action Research Project (Report No. CS 512 280), Saint Xavier University: Chicago, IL.
- Buschick, M. E., Shipton, T. A., Winner, L. M., Wise, M. D. (2007). *Increasing reading motivation in elementary and middle school students through the use of multiple intelligences*. An Action Research Project, Saint Xavier University: Chicago, IL.
- Butzlaff, R. (2000). Can music be used to teach reading? *The Journal of Aesthetic Education*, 34 (3- 4), 167-178.
- Bümen, N. T. (2005). *Okulda çoklu zeka kuramı: Ders planları, uygulamada karşılaşılan güçlükler ve Türkiye'deki çoklu zeka okulu köy enstitüleriyle birlikte*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Calp, M. (2010). *Özel eğitim alanı olarak Türkçe*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Campbell, L. Campbell, B. ve Dickinson, D. (1996). *Çoklu zeka yoluyla öğretme ve öğrenme*. Allyn and Bacon, Simon and Schuster Education Group, 160 Gould Street, Needham Heights, MA 02194-2315
- Campbell, L. ve Campbell, B. (1999). *Multiple intelligences and student achievement: success stories from six schools*. U.S.A.: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Carrell, P. L. (1998). Can reading strategies be successfully taught? *Australian review of applied Linguistics*, 21(1), 1-20.
- Cengiz, Ş.Ş. (2008). *8-10 yaş çocukların çoklu zekâ türlerindeki dağılımını ve futbol eğitiminin çoklu zekâ düzeylerine etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Cengiz, Ş.Ş. ve Pular, A. (2008). 12 haftalık futbol eğitiminin 8-10 yaş grubu çocukların bedensel-kinestetik ve müzik zekâ gelişimi üzerine etkisi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 165-173.
- Checkley, K. (1997). The first seven... and the eighth a conversation with Howard Gardner. *Educational Leadership*, 55, 8-13.
- Chongde, L. ve Tsingan, L. (2003). Multiple intelligence and structure of thinking. *The Journal of Theory & Psychology*, 13(6), 829-845.

- Cohen, A. D. (1990). *Language learning: Insights for learners, teachers and researchers*. NY: Newbury House.
- Coleman, J. A. (1997). *Residence abroad within language study*. *Language Teaching*, 30 (1), 1-20.
- Collins, M. D. ve Cheek, E. H. (1999). *Assessing & guiding reading instruction*. New York: The McGrawHill Companies, Inc.
- Cornoldi, C. (2010). Metacognition, intelligence, and academic performance. *Metacognition, strategy use, & instruction* (pp.257-277). New York: Guilford Press.
- Çaltı, A. E. (2019). *Müzik öğretmen adaylarının çoklu zeka alanlarının farklı değişkenlere göre değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çaltı, A. E. ve Malkoç, T. (2021). Preservice music teacher's Multiple intelligence fields assessment according to different variables. *Eurasian Academy of Sciences Social Sciences Journal*, 36, 154-174
- Çinkılıç, İ. ve Soyer, F. (2013). Beden eğitimi öğretmen adaylarının çoklu zekâ alanları ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*, 8(1), 4-16.
- Çongur Yeşilkaya, Ö. (2006). İlköğretim 4. ve 5. sınıf müzik eğitimi derslerinde çoklu zeka kuramının uygulanması. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Bildiri Kitabı* 1. Cilt ISBN: 975-499-361-0. 14- 16 Nisan 2006, Ankara. 536-541
- Çöğmen, S. (2008). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin kullandıkları okuduğunu anlama stratejileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dalkıran, E. (2019). Müzik eğitimi ve resim eğitimi öğrencilerinin çoklu zeka alanlarının bazı değişkenlere göre karşılaştırılması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(22), 225-234.
- Demir, R. (2010). *Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenme stilleri ve çoklu zeka alanlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirel, Ö. (2005). *Eğitimde yeni yönelimler* (1. baskı) Ankara: Pegem A yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2003). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2006). *Öğretimde planlama ve değerlendirme öğretme sanatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2011). *Öğretim ilke ve yöntemleri: Öğretme sanatı*. Pegem Akademi.
- Demirel, Ö., Akınoğlu, O., Acat, M.B., Avanoğlu, Y., Bacioğlu, G., Özkan, B., Sayan, H., Sivacı, S.Y., Şahinel, S., Talu, N. (1998). İlköğretimde çoklu zeka kuramının uygulanması. *VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, Cilt I, 531-546.

- Demirel, Ö., Başbay, A. ve Erdem, E. (2006). *Eğitimde çoklu zekâ: Kuram ve uygulama*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirsoz Selcioglu, E. ve Kocabaş, A. (2006). Zeka kuramına dayalı işbirlikli öğrenmenin erişi ve hatırd tutma üzerindeki etkileri. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Bildiri Kitabı* 1. Cilt ISBN: 975-499-361-0. 14-16 Nisan 2006, Ankara. 522-535
- Denig, S. J. (2004). Multiple intelligences and learning styles: Two complementary dimensions. *Teachers College Record*, 106(1), 96-111.
- Doğan, A. (2013). Üstbiliş ve üstbilişe dayalı öğretim. *Middle Eastern & African Journal Of Educational Research*, 3(6), 6-20.
- Durkan, E. (2017). *İlkokul dördüncü sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin Türkçe derslerinde öğrencilerinin üstbilişsel okuma stratejileri kullanmalarını sağlayan uygulamalarının değerlendirilmesi: Giresun ili Örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Giresun: Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Efklides, A. (2001). Metacognitive experiences in problem solving: metacognition, motivation, and self-regulation. A. Efklides, J. Kuhl ve R. M. Sorrentino (Dü) *Trends and prospects in motivation research* içinde, (s.297-323). Dordrecht: Dordre cht.
- El-Koumy, A. S. (2004). Metacognition and reading comprehension: Current trends in theory and research. *Education Resources Information Center (ERIC), USA*.
- Emre, P. (2019). *İngilizce öğretmen adaylarının okuduğunu anlama stratejileri ile üstbilişsel okuma stratejilerini kullanma düzeyleri arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Epçaçan, C. (2009). Okuduğunu anlama stratejilerine genel bir bakış. *Journal of International Social Research*, 1(6), 207-223.
- Erdem, D. ve Keklik, I. (2020). Multiple Intelligences Profiles in Prospective Teachers. *Education Reform Journal*, 5(1), 27-44.
- Flavell, J. H. (1979). Metacognitive and cognitive monitoring: a new area of cognitive developmental inquiry. *American Psychologist*, 34, 906-911.
- Gardner, H. (1983). *Çoklu zeka kuramı zihin çerçeveleri* (Çev. E. Kılıç). İstanbul: Alfa Yayınları 2010.
- Gardner, H. (1993). *Multiple Intelligence: The Theory in Practice*. New York: Basic Books.
- Gardner, H. (1999). *Intelligence reframed: Multiple intelligences for the 21th century*. New York: Basic Books.
- Gardner, H. (2006). *Multiple intelligences: New horizons*. New York: Basic Books.

- Goleman, D. (1995). *Duygusal zeka*. (Çev. B.S. Yüksel). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Gouzouasis, P., Guhn, M. ve Kishor, N. (2007). The predictive relationship between achievement and participation in music and achievement in core Grade 12 academic subjects. *Music Education Research*, 9(1), 81-92.
- Görücü, A. (2007). *İlköğretim ilköğretim 7. sınıf beden eğitimi derslerinde işbirliğine dayalı öğrenim destekli çoklu zeka kuramı uygulamalarının öğrencilerin performans, tutum ve kalıcılığına etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Grabe, W. (2009). *Reading in a second language moving from theory to practice*. New York, NY: Cambridge University Press.
- Gül, M. (2013). *Ortaokul 6-7-8. sınıf öğrencilerinin kitap okuma amaç ve stratejileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gül, S. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin üstbilişsel okuma stratejilerine ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi., Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- Güllü, M. ve Tekin, M. (2009). Spor lisesi öğrencileri ile genel lise öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarının karşılaştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 247-258.
- Güngör, A. (2005). Altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama stratejilerini kullanma düzeyleri. *Hacettepe University Journal of Education*, 28, 101-108.
- Gürbüz, R. ve Gürbüz, M. A. (2010). Determination of preschool children's dominant and non-dominant types of intelligences with regard to "THE Theory of Multiple Intelligences": A Qualitative Evaluation. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5 (2), 456-470.
- Gürkan, T. ve Gökçe, E. (2000). İlköğretim Öğrencilerinin Fen Bilgisi Dersine Yönelik Tutumları. *IV. Fen Bilimleri Kongresi*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi s.188-192.
- Hamurcu, H., Günay, Y., Özyılmaz, G., Altınışık, I. (2002). Buca eğitim fakültesi fen bilgisi ve sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin çoklu zekâ kuramına dayalı profilleri. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*, (16-18 Eylül 2002)
- Hennessey, M. G. (1999). Probing the dimensions of metacognition: Implications for conceptual change teaching-learning. Paper Presented at *the Annual Meeting of the National Association for Research in Science Teaching*, Boston.
- Herbe, R., Thielenhouse, M. ve Wykert, T. (2002). *Improving student motivation in reading through the use of multiple intelligences*. An Action Research Project (Report No. CS 511 596), Saint Xavier University: Chicago, IL.

- Hillman, C. H., Erickson, K. I. ve Kramer, A. F. (2008). Be smart, exercise your heart: exercise effects on brain and cognition. *Nature Reviews Neuroscience*, 9(1), 58-65.
- Hoşgörür, V. ve Katrancı, M. (2007). Sınıf ve beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğrencilerinin baskın zekâ alanları. (Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği). *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 33-42.
- Hyland, K. (1990). Providing productive feedback. *ELT Journal*, 44(4), 294-304.
- Izci, E. ve Sucu, H. O. (2014). Investigating multiple intelligence profiles of university students (Nevşehir University sample). *Inonu University Journal of Educational Science Institute*, 1(1), 12-21.
- İnal, B. (2009). *Bilişsel okuma stratejilerine ilişkin eğitim görüşleri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Jallad, N. Y. ve Bani Abdelrahman, A. A. (2008). The effect of multiple intelligences strategies on EFL ninth graders' achievement in reading comprehension. *Indian Journal of Applied Linguistics*, 34(1-2), 87-114.
- Johnson, A.P. (2017). *Okuma ve yazma öğretimi*. (Çev. A. Benzer). Ankara: Pegem Yayınları.
- Kana, F. (2015). Türkçe öğretmeni adaylarının üstbilgi farkındalık düzeyleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(17), 66-81.
- Kaplan, E. ve Kurtulmuş, Z. (2019). Okul öncesi öğretmen adaylarının öz yeterlik inançları ile çoklu zekâ alanları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 75, 121-136.
- Kaptan-Aykaç, V. (2006). Sanat eğitiminde aktif öğrenme. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Bildiri Kitabı*. 1. Cilt ISBN: 975-499-361-0. 14-16 Nisan 2006, Ankara. 542-549.
- Karakelle, S. ve Saraç, S. (2007). Çocuklar için üst bilişsel farkındalık ölçeği (ÜBFÖ-Ç) A ve B formları: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikoloji Yazıları*, 10(20), 87-103.
- Karatay, H. (2011). *Okuma eğitimi kuram ve uygulama*. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Khan, F. A. ve Khan, S. A. (2013). Metacognitive reading strategies in relationship with scholastic achievement in science of IX standard students of English medium schools in Aurangabad city. *MIER Journal of Educational Studies Trends & Practices*, 119-129.
- Kırıcı, M. (2009). *Ortaöğretim fen bölümü öğrencilerinin çoklu zeka kuramına göre zeka alanlarıyla öğrenme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Kornhaber, M.L., Fierros E. ve Veenema S. (2004). *Multiple intelligences: Best ideas from theory and practice*. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.

- Koura, A. A. ve Al-Hebaishi, S. M. (2014). The relationship between multiple intelligences, self-efficacy and academic achievement of Saudi gifted and regular intermediate students. *Educational Research International*, 3(1), 48-70.
- Kuru, E. (2001). Kinestetik zekâ ve beden eğitimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (2), 217- 229.
- Lauron, E. F. ve Oducado, T. A. (2017). Multiple Intelligences of Teacher Education Students: Their Relationship to Academic Performance. *CAPSU Research Journal*, 29(2), 42-53.
- Lazear, D. (2000). *The Intelligent Curriculum: Using Multiple Intelligences To Develop Your Students' Full Potential*. Zephyr Press, PO Box 66006, Tucson, AZ 85728-6006.
- Lazear, D.G. (1992). *Çoklu zeka öğretimi. Fastback 342*. Phi Delta Kappa, PO Box 789, Bloomington, IN 47402-0789.
- Leonard, D.C. (2002). *Learning theories: a to z*. London.: Greenwood Press.
- McClellan, J. A. ve Conti, G. J. (2008). Identifying the multiple intelligences of your students. *Journal of Adult Education*, 37(1), 13-32.
- McShane, J. (1991). *Cognitive development: An information processing approach*. United Kingdom: Blackwell Publishers.
- Meneviş, İ. ve Özad, B. E. (2014). Do age and gender influence Multiple intelligences? *Social Behavior and Personality: an International Journal*, 42(1), 9-19.
- Miller, W. H. (1972). *The First R Elementary Reading Today*. New York: Holt Rinehart And Winston Inc.
- Mirzaei, A., Rahimi Domakani, M. ve Heidari, N. (2014). Exploring the relationship between reading strategy use and multiple intelligences among successful L2 readers. *Educational Psychology*, 34(2), 208-230.
- Moran, S., Kornhaber, M. ve Gardner, H. (2006). Orchestrating multiple intelligences. *Educational Leadership*, 64(1), 22-27.
- Moss, G. (2000). Raising boys' attainment in reading: Some principles for intervention. *Reading*, 34(3), 101-106.
- Muhtar, S. (2006). *Üstbilişsel strateji eğitiminin okuma becerisinde öğrenci başarısına olan etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Müftüler, M. (2009). Üniversite öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarına göre serbest zaman tercihlerinin belirlenmesi. *Türkiye Kick Boks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi*, 1 (2), 1-9.
- Nammourah, M., Naceur, A. ve Meniaoui, K. (2017). Multiple intelligences: A case study of palestinian students. *Asian Journal of Social Sciences & Humanities*, 6(3), 60-69.

- Nasser, R., Singhal, S. ve Abouchedid, K. (2008). Gender differences on self-estimates of multiple intelligences: A comparison between Indian and Lebanese youth. *Journal of Social Sciences*, 16(3), 235-243.
- Nataša, B. (2010). Multiple Intelligences Theory– A milestone innovation in English language teaching at the University of Nis Medical School. *Acta Medica Medianae*, 49 (2), 15-19.
- Netoa, F., Ruiza, F. ve Furnhamb, A. (2008). Sex differences in self-estimation of multiple intelligences among Portuguese adolescents. *High Ability Studies*, 19 (2), 189-204.
- Nicholson-Nelson, K. (1998). *Multiple intelligences*. New York: Scholastic Professional Books.
- Norton, E. S. ve Wolf, M. (2012). Rapid automatized naming (RAN) and reading fluency: Implications for understanding and treatment of reading disabilities. *Annual Review of Psychology*, 63, 427-452.
- Owolabi, T. ve Okebukola, F. (2009). Improving the reading ability of science students through study groups and multiple intelligences. *Electronic Journal of US-China Education Review*, 6(2), 38-43.
- Özbilgin, E. (2018). *Sekizinci sınıf öğrencilerinin üstbilişsel okuma becerileri üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özcan, Z. Ç. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin derslerinde biliş üstü beceri geliştiren stratejileri kullanma özelliklerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özdemir, S. (2018). The levels of using reading strategies of the prospective teachers. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 296-315
- Özsoy, G. (2008). Üstbiliş. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 713-740.
- Öztürk, F. ve Düşkün, Y. (2019, 3 Aralık). *PISA testi 2018 sonuçları açıklandı: Türkiye yine tüm alanlarda OECD ortalamasının altında*. BBC News Türkçe. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-50639723> (Erişim tarihi: 16.10.2021).
- Öztürkmen, B. (2006). *Ortaöğretim öğrencilerinin çoklu zeka kuramına göre zeka alanlarıyla öğrenme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Perfetti, C. A., Landi, N. ve Oakhill, J. (2005). The acquisition of reading comprehension skill. In M. J. Snowling ve C. Hulme (Eds.), *Blackwell handbooks of developmental psychology. The science of reading: A handbook* (pp. 227-247). Malden: Blackwell Publishing.
- Phakiti, A. (2003). A closer look at gender and strategy use in L2 reading. *Journal of Language Learning*, 53(4), 649-702.

- Philbrick, A. R. (2002). *The effect of metacognitive reading instruction on students' comprehension of social studies context*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. University of Arkansas, The United States of America.
- Pish Ghadam, R. ve Moafian, F. (2008). The role of Iranian EFL Teachers' multiple intelligences in their success in language teaching at High schools. *Pazhuhesh-e-Zabanha-ye- Khareji* 42, 5-22.
- Pressley, M. (2002). Comprehension strategies instruction: A turn-of-the-century status report. In C.C. Block & M. Pressley (Eds.), *Comprehension instruction: Research-based best practices* (pp. 11-27). New York: Guilford Press.
- Pressley, M. ve Harris, K.R. (2012). Cognitive strategies instruction: from basic research to classroom instruction. Alexander, P.A and Winne, P.H. (Ed). *Handbook of Educational Psychology*. NY: Taylor and Francis.
- Ratey J. J. ve Sattelmair J., (2009). Physically active play and cognition. *American Journal of Play*, 1(3), 365-374.
- Ravi, R. ve Gethsi Vedapriya, S. G. (2009). Do age and sex of school students make significant difference in their multiple intelligences? *i-Manager's Journal on Educational Psychology*, 2(3), 66-72.
- Razmjoo, S. A. (2008). On the relationship between multiple intelligences and language proficiency. *The Reading Matrix*, 8(2), 155-174.
- Reidel, J., Tomaszewski, T. ve Weaver, D. (2003). *Improving student academic reading achievement through the use of multiple intelligence teaching strategies*. An Action Research Project (Report No. CS 512 364), Saint Xavier University: Chicago, IL.
- Roper, B. ve Davis, D. (2000). Howard Gardner: Knowledge, learning and development in drama and arts education. *Research in Drama Education*, 5(2), 234.
- Rothman, S. (2002). *Achievement in Literacy and Numeracy By Australian 14 Year-Olds, 1975-1998*. Australia: Australian Council for Educational Research, Victoria.
- Ruddell, R. B. (2002). *Teaching children to read and write: becoming an effective literacy teacher*. London: Allyn & Bacon.
- Saban, A. (2005). *Çoklu zeka teorisi ve eğitim*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Saeidi Pour, B. ve Shahsavari, H. (2015). Investigation of effect of spatial intelligence on amount of application of meta-cognitive strategies in students. *Interdisciplinary Journal of Virtual Learning in Medical Sciences*, 6(3), 52-61.
- Salehi, M. ve Gerami, S. (2012). On the relationship between multiple intelligences and achievement among engineering students. *English for Specific Purposes World*, 35(12), 1-19.
- Salovey, P. ve Mayer, J. D. (1990). Emotional intelligence. *Imagination, Cognition and Personality*, 9(3), 185-211.

- Samurçay, N. (1983) Zekâ ve yaratıcılık. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 8 (45), 4-12.
- Sarıcaoğlu, A. ve Arıkan, A. (2009). Zeka türleri, öğrencilerin yabancı dil başarıları ve seçilmiş değişkenler üzerine bir çalışma. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 5(2), 110-122.
- Schneider, W. ve Lockl, K. (2008). Procedural metacognition in children: Evidence for developmental trends. In J. Dunlosky & R. A. Bjork (Eds.), *Handbook of metamemory and memory* (pp. 391–409). Psychology Press.
- Selçuk, Z. (1999). *Eğitim psikolojisi gelişim ve öğrenme*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Serin, U. (2008). *İzmir ilinde görev yapan fen alanı öğretmenlerinin öğretme strateji ve stilleri ile tercih ettikleri öğretim yöntemleri ve çoklu zeka alanları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sheorey, R. ve Mokhtari, K. (2001). Differences in the metacognitive awareness of reading strategies among native and non-native readers. *System*, 29(4), 431-449.
- Singhal, M. (2001). Reading proficiency, reading strategies, metacognitive awareness and L2 readers. *The Reading Matrix*, 1 (1), 1-23.
- Solmaz, D. Y. (2015). Öğrencilerin üstbilişsel okuma stratejileri: Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda bir araştırma. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 6(1), 25-38
- Sternberg, R. J. (1997). The concept of intelligence and its role in lifelong learning and success. *American psychologist*, 52(10), 1030.
- Supancic, S. A. (1995). *A descriptive study of the use of reading strategies in Illinois vocational classrooms*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Southern Illinois University, Department of Plant, Soil and Agriculture Systems, Illinois.
- Taraban, R., Kerr, M. ve Rynearson, K. (2004). Analytic and pragmatic factors in college students' metacognitive reading strategies. *Reading Psychology*, 25, 67-81.
- Taraban, R., Rynearson, K. ve Kerr, M. (2000). College students'academic performance and self-report of comprehension strategy use. *Reading Psychology*, 21(4), 283-308.
- Taşgın, A. ve Korucuk, M. (2019). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarının incelenmesi. *Journal of Theoretical Educational Science*, 12(2), 550-575.
- Temiz, N. ve Kiraz, E. (2007). The implications of multiple intelligences theory on literacy education at first grade. *Eurasian Journal of Educational Research*, 27, 111-126.
- Temizkan, M. (2008). Bilişsel okuma stratejilerinin Türkçe derslerinde bilgiye dayalı metinleri okuduğunu anlama üzerindeki etkisi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(2), 129-148.

- Temur, Ö. (2001). *Çoklu zeka kuramına göre hazırlanan öğretim etkinliklerinin 4. sınıf öğrencilerinin matematik erislerine ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığına etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Toksun, S. E. (2015). *Türkçe öğretmenlerinin okuma stratejileri bilişsel farkındalık becerilerini kullanma düzeylerine ilişkin bir araştırma (Kars İli Örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tuna, L. (2016). *Okuma stratejilerinin 7. Sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlığı kazanmasına, okuma tutumuna ve okuduğunu anlama becerisine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Tuncer, M. (2011). ÖSYM tarafından yükseköğretim programlarına yapılan yerleştirmelerin çoklu zeka kuramı perspektifinden değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1).
- Tuncer, U. (2011). *The adaptation and development of "metacognitive reading strategies questionnaire" and "reading strategy use scale" for Turkish learners learning english as a foreign language*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin: Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uludere, C. (2016). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerine göre okul ortamında çoklu zeka modeline ilişkin uygulamaların değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Vaughn, K. (2000). Music and mathematics: modest support for the oft-claimed relationship. *The Journal of Aesthetic Education*, 34 (3-4), 149-166
- Vianty, M. (2007). The Comparison of Students' Use of Metacognitive Reading Strategies between Reading in Bahasa Indonesia and in English. *International Education Journal*, 8(2), 449-460.
- Victor, A. M. (2004). *The effects of metacognitive instruction on the planning and academic achievement of first grade and second grade children*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Illinois Institute of Technology: ProQuest Digital Dissertations.
- Waters, H.S. ve Schneider, W. (2009). *Metacognition, strategy use, & instruction* (pp.257-277). New York: Guilford Press.
- Whitebread, D. ve Pino Pasternak, D. (2010). Metacognition, self-regulation and meta- knowing. *International Handbook of Psychology in Education*, 675-706.
- Willis, J. (2008). *Teaching the brain to read: Strategies for improving fluency, vocabulary, and comprehension*. Alexandria, VA: Association for Supervision & Curriculum Development.

- Wu, S. ve Alrabah, S. (2009). A cross-cultural study of Taiwanese and Kuwaiti EFL students' learning styles and multiple intelligences. *Innovations in Education and Teaching International*, 46(2), 393-403.
- Yavuz, K.E. (2003). *Eğitim öğretimde çoklu zekâ teorisi ve uygulamaları*. Ankara: Ceceli Yayınları.
- Yelken, E. (2016). *Eğitimi uluslararası sınavlarla yeniden düzenlemek: Bağlamı, kapsamı ve dönüştürücü gücüyle PISA*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yılmaz, M. (2008). Türkçede okuduğunu anlama becerilerini geliştirme yolları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 131-139.
- Yücel, S. ve Morgil, F. İ. (1998). Yüksek öğretimde çevre olgusunun araştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(14).
- Yüksel, İ. ve Yüksel, İ. (2012). Metacognitive awareness of academic reading strategies. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 31, 894-898.
- Zhang, L. ve Seepho, S. (2013). Metacognitive strategy use and academic reading achievement: insights from a Chinese context. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 10(1).